



born

born m 1 ZOOL Variant dialectal del mot borm, medusa.1. Es tracta d'un dels tipus d'organització que presenten els cnidaris, formada per individus de vida lliure i pelàgica que es reproduïxen sexualment, de cos gelatinós i en forma de casquet, anomenat ombrel·la, amb la boca a l'extrem d'un peu central, anomenat manubri, la picadura del qual pot ser molt greu. A les Pitiüses hom sol donar el nom de born a una espècie dels acàlefs o semeostomes, *Pelagia noctiluca*, de la qual hom en pot veure ocasionalment una gran quantitat d'individus llançats pels corrents marins a la platja, on pot arribar a crear seriosos problemes a causa de la virulència de llurs nematocistos.2. El born soreller o sorellera o gerretera és el nom popular de l'espècie *Cotylorhiza tuberculata*, medusa que pot assolir dimensions prou grans. Forma eixams de molts d'individus a la mar, però també se'n poden veure petits grups a la costa, on són arrossegats pels corrents locals. És l'espècie menys perillosa, ja que no és gaire urticant, i la que té menys capacitat de desplaçament. El born soreller sol anar acompanyat per un petit estol de peixos, generalment petits sorells o gerrets. [APC/ERM]3. El born blau [*Rhizostoma pulmo*] és el born més gran de la Mediterrània i pot arribar a assolir 90 cm de diàmetre. Es troba prop de la costa, nedant activament contra corrent. 4 El born de vela o caravel·la portuguesa [*Physalia physalis*, família dels fisàlids] és més rar a la mar de les Pitiüses i té una vela perpendicular, que surt d'un flotador en forma de bombolla de fins a 12 cm de llarg i 5 d'ample, encara que en pengen uns tentacles que poden assolir 30 m. És de color blau rosaci i viu surant a la superfície, a mar obert. És una espècie molt urticant i perillosa, fins i tot quan l'animal ja és mort. [JCE]2 DIAL Constipat fort que ja comença a madurar, a no fer la tos tan seca com abans.



Col·laboradors

Josep Castelló Escandell [JCE]

Antoni Prats Calbet [APC]

Enric Ribes i Marí [ERM]